

Тихоненко О.Л.,
аспірант, Інститут державного управління
та наукових досліджень з цивільного захисту, м. Київ

РОЛЬ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ У ФОРМУВАННІ МЕХАНІЗМІВ ПРОТИДІЇ ЕКОНОМІЧНИМ ЗАГРОЗАМ У СФЕРІ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИЛ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

На сьогоднішній час внутрішній контроль є один з ключових елементів механізмів протидії економічним загрозам у сфері логістичного забезпечення сил безпеки України, що формує єдину систему та дозволяє у визначені строки досягти поставлених цілей у законний та найбільш ефективний і результативний спосіб, з урахуванням ресурсних обмежень та інших ризиків.

Відповідно до стандартів НАТО внутрішнім контролем це комплекс заходів, який застосовуються керівником для забезпечення дотримання законності та ефективності використання бюджетних коштів, досягнення результатів відповідно до встановленої мети, завдань, планів і вимог щодо господарської діяльності у сфері логістичного забезпечення сил безпеки України.

Головною метою внутрішнього контролю є забезпечення достатньої впевненості керівництву у досягненні належного рівня економії, ефективності і результативності відповідно до поставлених цілей та завдань та визначених спроможностей; достовірності фінансової, статистичної і управлінської звітності; виконанні встановлених законодавством та керівництвом норм і правил; належному захисті активів від втрат, у тому числі внаслідок корупційних дій [1].

Системою внутрішнього контролю це сукупність організаційних заходів, методик, процедур, які використовуються для упорядкованого та ефективного ведення діяльності спрямованої на виконання визначених завдань (досягнення спроможностей); забезпечення збереження майна та ресурсів; виявлення, виправлення та запобігання помилкам і викривленню інформації, а також підготовки та подання достовірної звітності, у тому числі фінансової та бухгалтерської.

Для належного функціонування внутрішнього контролю керівник організовує створення системи внутрішнього контролю у підпорядкованому

підрозділі. Документальним підтвердженням запровадження системи внутрішнього контролю є відповідне положення. Положення про внутрішній контроль визначає: порядок здійснення внутрішнього контролю; опис всіх елементів контролю, з урахуванням специфіки підрозділу сил безпеки; посадових осіб відповідальних за здійснення заходів внутрішнього контролю (з урахуванням сфери застосування внутрішнього контролю); інформацію про ризики (каталог ризиків) та план управління ризиками на відповідний рік, а також порядок проведення моніторингу (самооцінки) внутрішнього контролю, періодичного уточнення каталогу і плану управління ризиками на відповідний рік. Суб'єктами внутрішнього контролю є структурні підрозділи, окремі посадові особи, об'єктами – адміністративні, фінансово-господарські, технологічні та інші процеси, здійснення яких забезпечується структурними підрозділами та посадовими особами, в межах відповідальності встановленої посадовими інструкціями та функціональними обов'язками [2].

Основними елементами внутрішнього контролю є наступні:

- внутрішнє середовище (існуючі процеси, операції, регламенти, структури та розподіл повноважень щодо їх виконання, правила та принципи управління людськими ресурсами, які спрямовані на виконання поставлених завдань з метою досягнення визначених цілей);

- управління ризиками (діяльність, пов'язана з визначенням) та оцінкою ризиків для найбільш раннього виявлення можливих порушень та недоліків, неефективного використання ресурсів під час виконання суб'єктами внутрішнього контролю функцій, процесів та операцій);

- заходи контролю (сукупність запроваджених управлінських дій, які здійснюються визначеними посадовими особами для впливу на ризики з метою досягнення мети та стратегічних цілей);

- інформація та комунікація (система збору, документування, передачі інформації та користування нею, яка організовується для надання керівництву можливостей належного виконання функцій і завдань та їх оцінювання);

- моніторинг (діяльність, що здійснюється керівництвом з самооцінки якості функціонування та результатів внутрішнього контролю) [2].

Як висновок необхідно зазначити, що жодна система внутрішнього контролю не може забезпечити стовідсоткову впевненість (гарантії) керівництва у тому, що у діяльності підрозділу не виникне помилок, відхилень чи небажаних наслідків. Разом з тим, розмір помилок, відхилень чи небажаних наслідків не повинен суттєво впливати на досягнення підрозділом сил безпеки визначеної мети. Чітка регламентація процесів з розподілом їх на окремі операції дозволяє більш якісно підходити до ідентифікації ризиків та можливих недоліків, здійснювати своєчасний вплив на них, визначати коло відповідальних (причетних) посадових осіб [3-5]. Це дозволяє визначати ризики в конкретних точках процесу (операції), відмовлятися від зайвих операцій і навіть процесів, використовуючи нові технології та економічно ефективні підходи до забезпечення (ІТ-технології, аутсорсинг, розумну централізацію процесів та децентралізацію управління), а також заощаджувати ресурси, час та кошти платників податків, які можливо спрямувати на важливі пріоритети тощо.

Список використаних джерел:

1. Методичні рекомендації з організації внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів у своїх закладах та у підвідомчих бюджетних установах, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 14 вересня 2012 року № 995. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0995201-12#Text>.

2. Внутрішній контроль у військовій частині : практичний poradnik. К. : Головна інспекція Міністерства оборони України. 34 с. URL: https://www.mil.gov.ua/content/pdf/vnytr_control/poradnuk.pdf.

3. Національний стандарт ДСТУ ISO 31000:2013 Ризик менеджмент. Принципи та керівництво.

4. Національний стандарт ДСТУ ISO 31010:2013 Методи загального оцінювання ризику;

5. Національний стандарт ДСТУ ISO Guide 73:2013 Керування ризиком. Словник термінів.